

Qarabağı düşmən caynağından alan igidlər qəhrəman ata-babaların övladlarıdır

9 May Faşizm Üzərində Qələbə Günüdür, işğalçının diz çökdüyü, haqqın-ədalətin zəfər çaldığı, vandalizmin ifşa olunduğu gündür. Bu, həm də tarixdə gələcək nəsillərə ibrət kimi, dərs kimi qalan bir gündür.

9 May - Qələbə Günü Azərbaycanda hər il qeyd edilir. Azərbaycan xalqı həmin gün o qələbə üçün canından keçmiş 300 mindən çox oğul və qızını bir daha yad edir. Misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərən, odlu cəbhələrdən alnıaçıq çıxanların da sayı 300 mindən artıq idi. İndi artıq sıraları olduqca seyrəkləşmiş o insanlar da hörmətlə xatırlanır. Azərbaycan arxa cəbhədəki hünərlərindən bir daha qürur duyur, qələbə üçün nələr etdiyini yenidən yada salır.

1990-cı illərin əvvəllərində AXC-Müsavat cütliyü öz hakimiyyəti dövründə bu bayramı ləğv etmişdi. Ümummillə Lider Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra bu günə yenidən önəm verdi və indi o, yenidən rəsmi bayramlar sırasında qeyd olunmağa başladı. İkinci Dünya müharibəsinin iştirakçılarına ehtiram göstərilməsi həm də gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsində mühüm addımlardan biri idi.

Bu il fevralın 2-də Bakıda Azərbaycan Gəncləri Gününün 25 iliyinə həsr olunmuş Gənclər Forumunda Prezident İlham Əliyev həmin vaxtı xatırlayaraq demişdir: "Yüz minlərlə məcburi köçkün ağır vəziyyətdə yaşayırdı, öz doğma torpaqlarından qovulmuş insanlar çadırlarda, vaqonların altında, uyğunsuz binalarda yaşayırdı... Üstəgəl, nizami ordu yaradılmamışdı və nizami ordunun olmaması Birinci Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyətə gətirib çıxardı. Bax, belə bir vəziyyətdə Heydər Əliyev Gənclər Gününü təsis edir və xatırlayıram, o vaxt bəziləri - yəni, hakimiyyətdə olanları nəzərdə tuturam - deyirdilər ki, indi bu, əsas məsələ deyil, ölkə qarşısında digər vacib məsələlər var, onlar həll olunmalıdır. Ancaq Ulu Öndər həmişə olduğu kimi, uzaqgörənlik göstərərək məhz gənclərə üz tutdu... Bu kiçik bir tarixi ekskursu nəzər salsaq görürük ki, Heydər Əliyev nə qədər haqlı idi. Çünki bu gün cəmiyyətimizin böyük hissəsini təşkil edən gənclər ölkəmizin həyatında çox önəmli rol oynayır. Gənclərin təşəbbüsləri, onların əməyi bu gün hər yerdə görünməkdədir və əlbəttə ki, yeni nəslin vətənpərvərlik ruhunda, dövlətə sədaqət əsasında yetişdirilməsi Heydər Əliyevin xidmətləri arasında önəmli yer tutur".

Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin bu əhəmiyyətini də uğurla davam etdirərək gənclərin vətənpərvərlik tərbiyəsinə böyük önəm verir. Təsədüfi deyil ki, işğal olunmuş torpaqlarımızı vəhşi erməni vandallarının caynağından xilas edən igidlər məhz İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərliyi dövründə yetişmiş cavanlardır. Dövlətimizin başçısı çox yaxşı bilir ki, Azərbaycan oğulları nəyə qadirdir, çünki böyüməkdə olan nəslin damarlarında tarix boyu qəhrəmanlıqlar göstərmiş ata-babalarının qanı axır.

Qısa tarixi arayış: 1941-1945-ci illərdə Azərbaycandan ordu sıralarına 700 minə yaxın insan səfərbər edilib cəbhəyə göndərilmişdi. Onların 300 mindən çoxu qələbə uğrunda canından keçmişdi. 130 nəfərə yaxın Azərbaycan vətəndaşı Sovet İttifaqı Qəhrəmanı kimi yüksək ada layiq görülmüşdü. 30 nəfər "Şöhrət" ordeninin hər üç dərəcəsi ilə təltif olunmuşdu. 170 min nəfər Azərbaycan əsgər və zabiti orden və medallar almışdı.

Xalqımızın müharibədə iştirakı təkcə igid oğullarının odlu cəbhələrdə göstərdiyi qəhrəmanlıqla bitmirdi. Azərbaycanın özü də bir cəbhəyə çevrilmişdi - arxa cəbhəyə. Bu cəbhə o zaman ittifaqda birləşən bütün xalqların vətən dediyi ölkə üçün düşməne qarşı mübarizədə, döyüşlərdə, qələbə qazanmaqda, sözün əsl mənasında, arxa-dayaq olmuşdu.

Beləliklə, Azərbaycan həm birbaşa döyüş meydanında vuruşur, həm arxa cəbhədə işləyir, çalışır, əmək qələbələrini qazanırdı. Cəbhəyə göndərilən Bakı neftinin isə qiyməti, misli-bərabəri yox idi.

Müharibə Azərbaycandan uzaqlarda, SSRİ-nin şimal-qərb regionlarında başlansa da, dünya ağılığına can atan Hitlerin əsas məqsədlərindən biri neft Bakısını ələ keçirmək idi. Faşistlər Qafqaza hücumu başlayanda feldmarşal Manşteyn demişdi: "Biz mütləq Bakını tutmalıyıq. Əgər biz Bakı neftini ələ keçirməsək, müharibəni uduzacağıq".

Elə bu böyük iştaha ilə də Hitlerin ad günü üçün bişirilən tortun üstündə Bakı şəhəri və Xəzər dənizi təsvir edilmişdi. Stol ətrafında dövrələnmiş alman zabidləri tortun həmin hissəsini dilim kimi kəsmiş və Hitlerin boşqabına qoymuşdular.

Faşistlər Bakını tuta bilmədilər. Çünki Hitlerin bu mənfur planının puç olması üçün Azərbaycan bütün varlığı ilə çalışdı, vuruşdu, mübarizə apardı. O illərdə Azərbaycanın bütün iqtisadiyyatı müharibənin tələblərinə uyğun qurulmuşdu. Fəhlə və qulluqçular üçün iş günü 11-12 saata qədər uzadılmışdı, məzuniyyətlər ləğv edilmişdi. Ərzaq və çoxişlənən sənaye məhsullarının satışı üzrə kartoçka sistemi tətbiq olunurdu. Cəbhələrdə döyüşən əsgərlərin yerini istehsalatda qadınlar və yeniyetmələr, hətta qocalar tutmuşdular. Müharibənin ilk ilində təkcə neft sənayesində işləməyə 11 min qadın gəlmişdi. Necə deyərlər, hərə bir qəhrəman idi!

Azərbaycan oğullarının müharibədə göstərdiyi qəhrəmanlıqlar isə tarix kitablarında vərəq-vərəq yer tutub. O qəhrəmanlıqlar xalqımızın yeni-yeni nəsilləri üçün bir örnəkdir. Keçən əsrin 80-ci illərinin sonundan mənfur qonşularımız - erməni faşistləri ilə vuruşub canından keçən, nəhayət, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə zəfər çalan yüzlərlə vətən fədaisi həmin o qəhrəmanların gənclərini daşıyır, onların nəvə-nəticələridir.

Mərd oğullarımız bu gün də müstəqil, azad, qalib Azərbaycanın keşiyində möhkəm dayanıblar. Xəm xəyallarla sayaqlayan bəzi erməni siyasətçiləri bilsinlər ki, bu gənclər İsrəfil Məmmədovdan dərs alıblar - 1941-ci ilin şaxtalı dekabr günündə tək bir döyüşdə 70-dən çox faşisti məhv edib Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adına layiq görülən ilk azərbaycanlıdan.

Stalinqraddın müdafiəsində snayper dəstəsi ilə vuruşan Baloğlan Abbasovdan və tank alayı ilə düşməne zərbələr endirən Həzi Aslanovdan öyrəniləb qəhrəmanlığı. Bu döyüşlərdə hər ikisi Sovet İttifaqı Qəhrəmanı adını almışdı. Sonra Həzi Aslanov bu fəxri ada daha bir dəfə də layiq görüldü.

Şimali Qafqaz uğrunda döyüşlərdə şücaət göstərərək sovet ölkəsinin həmin ən ali mükafatını alan Qafur Məmmədov və İdris Süleymanovun qəhrəmanlığı da bugünkü gənclərimiz, yeniyetmələrimiz üçün təkcə tarix yox, həm də hünər və rəşadət dərslidir. Bu siyahını xeyli-xeyli uzatmaq da olar. O oğullar xalqımızın başını uca etmiş, Azərbaycana heç vaxt sönməyəcək, solmayacaq bir şöhrət çələngi gətirmişlər.

44 günlük Vətən müharibəsi bizə yeni qəhrəmanlar bəxş etdi. Azərbaycan tarixin kitablarına yeni qəhrəmanlıq səhifələri yazmaqda davam edir!

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*